

Nieuwsbrief VEAN ERF Updates

Nummer 5, 2021

Redactie: mr. F.M.H. Hoens.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2021:263](#) 19-02-2021

Hof

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2021:1673](#) 16-02-2021

[Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2021:161](#) 09-02-2021

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2021:315](#) 09-02-2021

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2021:182](#) 09-02-2021

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2021:377](#) 09-02-2021

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2021:149](#) 21-01-2021

Rechtbank

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2021:1469](#) 24-02-2021

[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2021:1436](#) 17-02-2021

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2021:1175](#) 12-02-2021

[Rechtbank Overijssel, ECLI:NL:RBOVE:2021:644](#) 08-02-2021

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2021:1001](#) 03-02-2021

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2021:943](#) 03-02-2021

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2020:10360](#) 11-11-2020

[Rechtbank Zeeland-West-Brabant, ECLI:NL:RBZWB:2020:6929](#) 15-05-2020

RECHTSPRAAK

Executeur heeft geen machtiging nodig voor tegeldemaking namens minderjarige erfgenaam.

De executeur-afwikkelingsbewindvoerder verzoekt de kantonrechter machtiging om namens een minderjarige erfgenaam de woning van erflater te mogen vervreemden (art. 1:345 BW). De kantonrechter wijst het verzoek af, omdat de executeur geen machtiging nodig heeft.

De woning wordt verkocht mede omdat dit nodig is voor de voldoening van schulden en aan de executeur opgelegde lasten. De executeur is daarom op grond van artikel 4:147 BW en het testament bevoegd tot vervreemding, ook zonder overleg met of toestemming van de erfgenamen.

Voor elders woonachtige, andere minderjarige erfgenamen in deze nalatenschap heeft de kantonrechter te Amsterdam wel machtiging verleend (onder de voorwaarde dat de opbrengst op een BEM-rekening wordt gestort). De Rotterdamse kantonrechter beseft dat zijn beslissing niet in lijn ligt met de Amsterdamse beschikking. Dat hoeft echter voor de executeur niet uit te maken, nu deze volgens de Rotterdamse kantonrechter ook zonder rechterlijke machtiging bevoegd is.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 24-02-2021

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2021:1469

Zaaknummer: 8990192 \ VC VERZ 21-36

Rechters: G.A.F.M. Wouters

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Legitimar is kan niet bewijzen dat pinopnames tijdens moeders leven in aanmerking komen voor legitimaire massa.

X is onderfd door zijn moeder en beroept zich op zijn legitieme portie. In geschil is de omvang van de legitimaire massa. Volgens de bewindvoerder van X behoren de pinopnames in de laatste vijf jaren voor moeders overlijden niet tot haar gebruikelijke uitgavenpatroon. Er zou sprake zijn van giften.

De rechtbank acht de bewindvoerder niet geslaagd in het bewijs daarvan. Concrete stellingen over het normale uitgavenpatroon van moeder ontbreken en het enkele feit dat moeders vermogen is afgenomen, maakt nog niet dat sprake is van een afwijkend uitgavenpatroon.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 17-02-2021

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2021:1436

Zaaknummer: C/15/299792/HA ZA 20-125

Rechters: L.J. Saarloos

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Tweetrapserfstelling. Wie is wanneer aansprakelijk voor de (niet-opeisbare) legitieme portie?

Vader overlijdt in 2010. Hij heeft een van zijn drie kinderen (X) enterfd. Vader heeft zijn ongehuwde partner tot erfgenaam onder ontbindende voorwaarde (bezwaarde) benoemd en zijn twee andere kinderen tot erfgenamen onder aansluitende opschortende voorwaarde (verwachters) (tweetrapsmaking). De partner heeft de nalatenschap zuiver aanvaard en overlijdt in 2015. De broer en zus van X hebben vaders nalatenschap beneficiair aanvaard. Vader heeft in zijn testament de opeisbaarheid van de legitieme portie van X uitgesteld tot het overlijden van de partner (art. 4:82 BW).

X beroept zich op zijn legitieme. Zijn broer en zuster zijn als erfgenamen (verwachters) hiervoor in elk geval aansprakelijk na het overlijden van de partner. Zij hebben X, met inachtneming van artikel 4:80 lid 2 BW, een deel van zijn legitimaire vordering uit de nalatenschap betaald.

In deze procedure spreekt X de erfgenamen van de partner aan tot betaling van de gehele legitieme. Het hof stelt voorop dat de schuld ter zake van de legitieme portie geen schuld van erflater is in de zin van artikel 4:182 lid 2 BW (art. 4:7 lid 1 onder a BW). Het is wel een schuld van de nalatenschap (art. 4:7 lid 1 onder g BW), waarvoor de erfgenamen naar evenredigheid van hun erfdeel gebonden zijn (art. 6:6 BW), met inachtneming van de vermindering in artikel 4:80 lid 2 BW.

Volgens het hof zijn de erfgenamen van de partner niet aansprakelijk voor de legitieme van X. De partner was met haar overlijden geen erfgenaam meer. De schuld ter zake van de legitieme portie is geen schuld van de bezwaarde in de zin van artikel 4:182 lid 2 BW die door haar overlijden is overgegaan op haar eigen erfgenamen (art. 4:7 lid 1 onder a BW).

Het hof wijst ten slotte het beroep van X op de beperkende werking van de redelijkheid en billijkheid (art. 6:2 lid 2 BW) af. X stelt alleen dat het naar redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar is dat hem een rechtstreekse aanspraak en verhaalsmogelijkheid op de nalatenschap van de partner wordt ontnomen en dat hij daardoor onevenredig in zijn belangen als legitimaris wordt geschaad. Dat is onvoldoende om de wettelijke regels opzij te

zetten.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 16-02-2021

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2021:1673

Zaaknummer: 200.251.823

Rechters: R.A. Dozy, J.H. Lieber en M.L. van der Bel

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Afwijzing ontslag professionele vereffenaar. Resterende taak na voldoening schulden. Maatstaf gewichtige redenen.

De ouders van X en Y zijn overleden. Op verzoek van X heeft de rechtbank een professionele vereffenaar benoemd in beide nalatenschappen (art. 4:204 BW). Y komt hiertegen in hoger beroep.

Volgens Y is de vereffening al voltooid. Volgens het hof is dit niet komen vast te staan. En zelfs al zou de vereffening (voldoening van schulden) wel voltooid zijn, dan is het wenselijk dat er, mede gelet op de moeizame verstandhouding tussen de deelgenoten, door een onafhankelijke vereffenaar een boedelbeschrijving wordt opgesteld.

Een vereffenaar kan om gewichtige reden worden ontslagen (art. 4:206 lid 5 BW). In de arresten ECLI:NL:GHSHE:2006:AZ4506, en ECLI:NL:GHSGR:2010:BN7952 heeft het hof deze maatstaf nader gestalte gegeven in het geval van een executeurschap. Het criterium 'gewichtige redenen', en daarmee ook de uitleg, is echter hetzelfde als bij een vereffenaar, aldus het hof. Dit betekent dat van gewichtige redenen mede sprake kan zijn wanneer van één of meer van de erfgenamen, in principe als gevolg van een tekortschieten van de vereffenaar in het nakomen van zijn taak, niet kan worden gevergd dat de nalatenschap waarin zij deelgenoot zijn nog langer wordt beheerd door de aangestelde vereffenaar.

In dit geval is er onvoldoende grond om aan te nemen dat sprake is van een ernstig gebrek aan vertrouwen in de vereffenaar dat niet aanstonds weggenomen kan worden. Ook de hoge kosten van de (zwarte) vereffenaar zijn geen reden om de benoeming ongedaan te maken.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 21-01-2021

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2021:149

Zaaknummer: 200.280.357_01

Rechters: J.W. van Rijkom, H.A.G. Fikkers en A.P. Zweers-van Vollenhoven

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Een erfgenaam kan niet zelfstandig tegen een mede-erfgenaam procederen.

Twee zusters zijn de enige erfgenamen van hun vader. Zuster A is van mening dat zuster B onrechtmatig heeft gehandeld jegens de nalatenschap doordat B kort voor vaders overlijden grote bedragen heeft opgenomen van de rekening van vader.

Volgens de rechtbank is A niet-ontvankelijk. De zusters zijn tezamen deelgenoot in de nalatenschap en voeren daarover tezamen het beheer (art. 3:170 BW). Artikel 3:171 BW biedt weliswaar – buiten de vereffeningfase, zie artikel 4:222 en 4:198 BW – de mogelijkheid dat een deelgenoot op eigen naam een rechtsvordering instelt ten behoeve van de gemeenschap, maar deze bepaling ziet alleen op vorderingen tegen derden, niet op rechtsvorderingen tegen een andere deelgenoot. Een vordering op een andere deelgenoot kan wel bij de verdeling aan de orde komen (art. 3:184 en 3:185 BW).

Een uitzondering is mogelijk als een vordering of een verzoek ten behoeve van de gemeenschap tegen een deelgenoot zich er niet voor leent in de verdeling te worden betrokken (HR 8 september 2000, ECLI:NL:HR:2000:AA7043 en HR 6 april 2018, ECLI:NL:HR:2018:535), maar zo'n situatie is hier niet aan de orde.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 03-02-2021

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2021:943

Zaaknummer: C/10/602095 / HA ZA 20-775

Rechters: C. van Steenderen-Koornneef

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Benoeming professionele vereffenaar. Erfgenaam-vereffenaar schiet tekort en is ongeschikt.

Moeder heeft een van haar kinderen (X) tot enig erfgenaam benoemd. Door beneficiare aanvaarding is X vereffenaar. Twee andere kinderen verzoeken om benoeming van een professionele vereffenaar, omdat X ernstig tekort zou schieten in de vervulling van haar verplichtingen als vereffenaar en ongeschikt is om de taak van vereffenaar naar behoren uit te oefenen (art. 4:203 BW). Anders dan de rechtbank ziet het hof voldoende aanleiding voor de benoeming.

Moeder is in 2018 overleden. X heeft nog geen volwaardige boedelbeschrijving opgesteld en nog geen aangifte erfbelasting gedaan. X beroept zich ten onrechte op de testamentaire vrijstelling van inbreng om de bijtelling van giften voor de legitimaire massa te weerspreken. Van belang is ook de omstandigheid dat X als erfgenaam en vereffenaar is betrokken en als erfgenaam een ander belang heeft dan de overleden kinderen. X miskent als vereffenaar een verantwoordelijkheid te hebben jegens de andere kinderen door er ten onrechte van uit te gaan dat artikel 4:78 BW niet van toepassing is na beneficiare aanvaarding. Gelet op al dit soort omstandigheden tezamen is het hof van oordeel dat X ernstig tekortschiet en ongeschikt is als vereffenaar.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 09-02-2021

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2021:377

Zaaknummer: 200.266.235/01 en 200.266.235/02

Rechters: H.A. van den Berg, C.M.J. Peters en T.A.M. Tjhuis

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Tuchtrecht. Klacht over advisering aanvaarding nalatenschap niet tijdig ingediend. Aanvang termijn in geval van nalaten.

Vader is in 2007 overleden, moeder in 2013. Na een bespreking met de notaris in 2014 hebben twee kinderen (A en B) de nalatenschap van moeder beneficiair aanvaard en de andere twee kinderen (Y en Z) zuiver. In 2017 stellen A en B hun zusters Y en Z persoonlijk aansprakelijk voor het boedeltekort, ontstaan door moeders schulden aan de vier kinderen ontstaan bij de afwikkeling van de nalatenschap van vader. Volgens Y en Z heeft de notaris hen onvoldoende gewezen op de risico's van zuivere aanvaarding en het mogelijke boedeltekort door de vorderingen van de kinderen.

Volgens het hof is de klacht niet-ontvankelijk, omdat deze te laat is ingediend. Y en Z stellen tevergeefs dat bij de beoordeling van de aanvang van de vervaltermijn in artikel 99 lid 21 Wna een onderscheid moet worden gemaakt tussen een handelen en een nalaten van de notaris. In het laatste geval begint de vervaltermijn te lopen zodra van dat nalaten op enige wijze aan klager blijkt, aldus Y en Z, in dit geval pas door de aansprakelijkheidstelling in 2017.

Volgens het hof is de driejaarstermijn van artikel 99 lid 21 Wna gaan lopen bij de bespreking in 2014. Voor de aanvang van de vervaltermijn is bepalend de objectieve kennis van het handelen of nalaten van de notaris en niet de subjectieve kennis dat dit handelen of nalaten mogelijk tuchtrechtelijk onjuist zou kunnen zijn. Het is voor het gaan lopen van de driejaarstermijn dus niet relevant dat Y en Z in 2014 nog geen kennis droegen van het (veronderstelde) nalaten van de notaris. Artikel 99 lid 21 Wna voorziet onder omstandigheden in een nadere vervaltermijn van een (extra) jaar, maar de klacht is ook niet binnen die termijn ingediend.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 09-02-2021

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2021:182

Zaaknummer: 200.274.546/01 NOT

Rechters: A.R. Sturhoofd, C.H.M. van Altena en J.L.G.M. Mertens

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Boedelafwikkeling. Notaris niet tuchtrechtelijk verantwoordelijk voor handelen kandidaat-notaris.

Een kandidaat-notaris heeft een boedel in behandeling genomen. Na een stroeve communicatie met een van de dertien erfgenamen, neemt de notaris het dossier over. Deze erfgenaam verwijt de notaris onder meer onzorgvuldige communicatie en een intimiderende houding. Het hof verklaart alle klachten ongegrond.

Het hof is met de kamer van oordeel dat de notaris niet kan worden aangesproken op het doen en laten van zijn kandidaat-notaris. De notaris heeft zijn tuchtrechtelijke verantwoordelijkheid voor het handelen van zijn kandidaat-notaris naar behoren ingevuld. De notaris heeft voortvarend en naar behoren gereageerd op de klachten en blijkt gegeven van inlevingsvermogen in de situatie van de klager. Voorts heeft de notaris zijn verantwoordelijkheid voor de kwestie genomen door de behandeling van het dossier over te nemen.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 09-02-2021

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2021:315

Zaaknummer: 200.280.659/01 NOT

Rechters: A.R. Sturhoofd, C.H.M. van Altena en J.L.G.M. Mertens

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Makelaar schadeplichtig wegens vergeten voorkeursrecht geërfde woning.

X heeft in 1978, ter gelegenheid van de afwikkeling van zijn echtscheiding, aan zijn ex-echtgenote Y een voorkeursrecht van koop verleend op een woning. X overlijdt in 2016. Z is zijn enig erfgenaam en executeur. Z geeft een makelaar opdracht tot taxatie en verkoop van de woning, waarna Y zich beroept op haar kooprecht. Het verkooptraject wordt onderbroken. Z verkoopt de woning aan een derde en koopt Y af.

Z verwijt de makelaar Z niet op het kooprecht van Y te hebben gewezen en vordert schadevergoeding. Volgens het hof is de makelaar tekortgeschoten in de zorgverplichting als opdrachtnemer. De makelaar wist dat Z zich niet bewust was van het voorkeursrecht, ook al had de makelaar aan Z de leveringsakte uit 1978 verstrekt. Er is geen sprake van 'eigen schuld' van Z (art. 6:101 BW). Het feit dat de aanbiedingsverplichting op Z als erfgenaam en executeur rustte, levert geen aan Z toe te rekenen omstandigheid op. Zelfs als dat anders zou zijn, is het verwijt aan de makelaar in zijn professionele hoedanigheid ernstiger. De makelaar is aansprakelijk voor de door zijn tekortkoming veroorzaakte schade. Z heeft echter niet duidelijk gemaakt dat zij schade heeft geleden, behalve de advocaatkosten.

Instantie: Gerechtshof Den Haag

Datum uitspraak: 09-02-2021

ECLI: ECLI:NL:GHDHA:2021:161

Zaaknummer: 200.267.546/01

Rechters: F.R. Salomons, P.M. Verbeek en A.J.M.E. Arpeau

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Nagekomen rekening voor levensonderhoud en boot erflaatster. Onverwachte schulden (art. 4:194a BW)?

Moeder overlijdt in 2018 en laat haar twee kinderen als enige erfgenamen achter. Zij aanvaarden de nalatenschap zuiver. Moeder woonde tot haar dood jarenlang ongehuwd samen met X. Volgens de kinderen waren moeder en X samen eigenaar van een boot. De kinderen vorderen verdeling daarvan. In reactie hierop stelt X in 2020 een vordering op moeder te hebben wegens voor haar betaalde kosten van enerzijds levensonderhoud en anderzijds de boot. De kinderen willen verhaal op hun eigen vermogen afwenden en beroepen zich (tijdig) op artikel 4:194a lid 2 BW.

De kantonrechter oordeelt dat ter zake van het levensonderhoud sprake is van een onverwachte schuld in de zin van artikel 4:194a lid 2 BW. Moeder had een affectieve relatie met X en leefde men hem samen. Uit niets blijkt dat zou moeten worden afgerekend met X. Daarbij weegt mee dat de kinderen en X voor en na het overlijden goed met elkaar omgingen.

Wat betreft de kosten van de boot is geen sprake van een onverwachte schuld. De kinderen wisten van het bestaan van de boot af en het is algemeen bekend dat daarmee kosten gepaard gaan. Dat de kinderen hier geen onderzoek naar hebben gedaan, is voor hun rekening en risico.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 12-02-2021

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2021:1175

Zaaknummer: 8795516 \ AZ VERZ 20-169

Rechters: C. van Steenderen-Koornneef

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Afkoop testamentair vruchtgebruik. Verzorgingsvruchtgebruik afgewezen.

Erflater heeft aan zijn echtgenote het vruchtgebruik van de woning gelegateerd (legaat eerste woning). In het testament is geregeld dat de echtgenote na verloop van tijd kleiner moet gaan wonen. Als de echtgenote 80 jaar wordt, moet de woning worden verkocht en zal van de halve verkoopopbrengst een nieuwe woning worden aangeschaft, waarvan de echtgenote het vruchtgebruik zal hebben (legaat tweede woning). De andere helft van de opbrengst komt dan onbezwaard aan de dochter (enig erfgenaam) toe.

Door toedoen van hoger gerangschikte schulden van de nalatenschap, waaronder een aanslag erfbelasting, moet de woning worden verkocht en wordt het vruchtgebruiklegaat verminderd (art. 4:7 lid 2 BW, art. 4:120 BW). De erfgenaam is bereid de echtgenote het legaat van de tweede woning af te geven.

De echtgenote verlangt primair afkoop van het vruchtgebruiklegaat, uitgaande van een levenslang vruchtgebruik. De kantonrechter bepaalt dat de executeur kan volstaan met het uitkeren van de waarde van het verminderde legaat (art. 4:122 BW), op basis van het vruchtgebruik tot het tachtigste jaar van de echtgenote. Ter bepaling van de waarde van het vruchtgebruik zoekt de kantonrechter aansluiting bij de forfaitaire regeling in de Successiewet 1956 (art. 21 lid 14 SW 1956), met dien verstande dat de kantonrechter in de huidige rente op spaargelden aanleiding ziet uit te gaan van 2% rente (in plaats van 6% rente).

Secundair verzoekt de echtgenote vestiging van het (levenslange) verzorgingsvruchtgebruik als bedoeld in artikel 4:29 en 4:30 BW. Voor beide artikelen is de verzorgingsbehoefte van de echtgenoot maatgevend, omdat de kantonrechter het vruchtgebruik kan beëindigen voor zover de echtgenoot daaraan voor zijn verzorging geen behoefte heeft (art. 4:33 lid 2 BW). Het gaat om een vangnet, een passende voorziening, waarbij partneralimentatie een oriëntatiepunt kan zijn. De kantonrechter wijst beide verzoeken af. De echtgenote heeft, gelet op haar inkomen en feitelijke behoefte, geen verzorgingsbehoefte.

Instantie: Rechtbank Zeeland-West-Brabant

Datum uitspraak: 15-05-2020

ECLI: ECLI:NL:RBZWB:2020:6929

Zaaknummer: 7866884 OV VERZ 19-4407

Rechters: Eijssen-Vruwink

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Uitsluitingsclausule in concepttestament krijgt (verbintenisrechtelijk) effect door overeenkomst nabestaanden.

Ter gelegenheid van hun echtscheiding twisten man en vrouw over de verdeling van het erfdeel van de vrouw in de nalatenschap van haar vader. Niet in geschil is dat het erfdeel vermogensrechtelijk niet buiten de huwelijksgoederengemeenschap is gevallen. In een concepttestament van vader was een uitsluitingsclausule opgenomen, maar dit testament is niet getekend. In een poging de rechtsgeldigheid van het testament alsnog te realiseren hebben de erfgenamen en hun huwelijkspartners – onder wie de man en de vrouw – gezamenlijk onderhands verklaard het concepttestament te respecteren.

De rechtbank maakt uit de verklaring op dat partijen over en weer van elkaar hebben begrepen en redelijkerwijs van elkaar mochten begrijpen en aldus erop mochten vertrouwen dat de man – verbintenisrechtelijk – geen aanspraak zou maken op vergoeding bij helfte van het door de vrouw verkregen erfdeel en de vruchten hieruit in geval van echtscheiding. Het door de vrouw geërfde vermogen wordt aan haar toegedeeld, zonder enige vergoeding aan de man.

Instantie: Rechtbank Overijssel

Datum uitspraak: 08-02-2021

ECLI: ECLI:NL:RBOVE:2021:644

Zaaknummer: C/08/240914 / ES RK 19-5804 en C/08/258999 / ES RK 20-8692

Rechters: L.M. Rijksen

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Facultatief finaal verrekenbeding leidt in tweede nalatenschap tot heffing ex artikel 10 SW 1956. Hoge Raad laat arrest hof in stand.

De ouders van X zijn in hun huwelijkse voorwaarden een verrekenbeding overeengekomen. Ten minste eenmaal per jaar en voorts binnen zes maanden na het eindigen van het deelgenootschap zal de waarde van beider vermogens gedeeld worden alsof zij in de wettelijke gemeenschap van goederen waren gehuwd. De deling vindt plaats op verzoek van een echtgenoot. Het recht verdeling te vorderen is hoogst persoonlijk en derhalve niet vatbaar voor vererving, aldus de akte. Bij gelijktijdig overlijden vindt afrekening plaats zonder verzoek.

Vader overlijdt in 1998. Hij heeft X en zijn zuster tot enige erfgenamen benoemd. Aan moeder heeft hij het vruchtgebruik van de nalatenschap gelegateerd. In de successieaangifte verklaart moeder mede namens de kinderen dat zij de verrekening heeft verzocht. Doordat moeder meer vermogen heeft dan vader, levert de verrekening voor de kinderen een vordering op moeder op. Moeder verkrijgt daarvan het testamentair vruchtgebruik. De inspecteur volgt de aangifte.

Moeder overlijdt in 2013. De inspecteur brengt met succes artikel 10 lid 1 SW 1956 in stelling. Het hof (ECLI:NL:GHDHA:2019:1949) oordeelde dat sprake was van een facultatief wederkerig verrekenbeding en dat het verzoek van moeder om verrekening geen effect kon hebben. Het verzoek heeft vader als echtgenoot niet meer kunnen bereiken door zijn overlijden. Het hof hechtte in dit verband aan het woord 'echtgenoten' in het beding.

Dit betekende volgens het hof – anders dan de rechtbank in eerste instantie – dat het vruchtgebruik ten laste gekomen is van het vermogen dat de kinderen verkregen in het kader van de nalatenschap van vader vanwege (de niet-verplichte) inbreng van dat vermogen door moeder. De vordering van de kinderen op moeder was volgens het hof belast als fictief erfrechtelijke verkrijging.

De Hoge Raad verklaart het cassatieberoep tegen het arrest ongegrond. In het oordeel van het hof ligt besloten dat een verzoek om verrekening uitsluitend kon leiden tot verrekening indien beide echtgenoten in leven waren op het tijdstip van het verzoek. Dat oordeel berust op de aan het hof voorbehouden uitleg van de huwelijkse voorwaarden. Het is

volgens de Hoge Raad voldoende gemotiveerd en niet onbegrijpelijk.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 19-02-2021

ECLI: ECLI:NL:HR:2021:263

Zaaknummer: 19/04003

Rechters: R.J. Koopman, M.A. Fierstra en P.A.G.M. Cools

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Geheimhoudingsplicht notaris belemmert erfgenaam inzage in herroepen testament (art. 843a Rv).

Erflater heeft in 2012 de door hemzelf opgerichte rechtspersoon (X) tot enig erfgenaam benoemd. Door erflaters overlijden zijn verzekeringspolissen tot uitkering gekomen aan familieleden van erflater. Volgens X heeft erflater gedwaald bij het sluiten van de polissen en hadden de uitkeringen moeten toekomen aan X. Daartoe voert X in België een gerechtelijke procedure.

In de onderhavige kortgedingprocedure vordert X van notarissen inzage in door erflater herroepen testamenten, om deze informatie in de Belgische procedure over te kunnen leggen. X baseert de vordering op artikel 843a Rv.

De voorzieningenrechter wijst de vordering af. X heeft geen rechtmatig belang bij de inzage. Het is onduidelijk waarom X de informatie nodig heeft ter onderbouwing van de vordering in België. Bovendien stuit de inzage af op de uitzondering in artikel 843a lid 3 Rv. Alleen onder zeer uitzonderlijke omstandigheden kunnen de geheimhoudingsplicht en het verschoningsrecht van de notaris (art. 22 Wna, art. 165 lid 2 Rv) worden doorbroken, bijvoorbeeld indien moet worden getwijfeld aan de wilsbekwaamheid van erflater of indien sprake is van een mogelijke beroepsfout van de notaris. Dat is hier niet aan de orde.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 11-11-2020

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2020:10360

Zaaknummer: C/10/605159 / KG ZA 20-891

Rechters: P. de Bruin

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Overeenkomst van geldlening door erflater voor de vorm opgemaakt. Executeur kan geen terugbetaling vorderen.

De executeur-afwikkelingsbewindvoerder vordert terugbetaling van een geldlening van erflater aan X, met wie erflater een affectieve relatie had. De executeur-afwikkelingsbewindvoerder beroept zich op een overeenkomst van geldlening ad € 200.000, die op aandringen van de bank in 2019 is opgesteld door erflater en X. Tegelijkertijd staat vast dat erflater van 2017 tot 2019 giraal en contant in totaal meer dan € 350.000 heeft betaald aan X.

De rechtbank vindt het aannemelijk dat de overeenkomst is opgesteld naar aanleiding van vragen van de bank en dat erflater en X niet daadwerkelijk bedoeld hebben een overeenkomst van geldlening aan te gaan. Erflater heeft voor het opstellen van de overeenkomst ook nooit aanspraak op terugbetaling gemaakt en daarna de maandelijkse betalingen aan X voortgezet.

Niet in de laatste plaats acht de rechtbank van belang dat erflater aan X 5% van de nalatenschap heeft gelegateerd. Ook uit dit niet onaanzienlijke legaat blijkt dat tussen erflater en X een andere relatie heeft bestaan dan tussen een kredietverlener en een kredietnemer. De rechtbank neemt aan dat erflater met de betalingen aan X de bedoeling had om X te bevoordelen (schenkingen).

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 03-02-2021

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2021:1001

Zaaknummer: C/10/585116 / HA ZA 19-1016 en C/10/585116 / HA ZA 19-1016

Rechters: W.J.J. Wetzels

Wetsartikelen: en